

Spesialtegn i Frisianus - nødvendig for et best mulig resultat

MAC

ALTERNATIVE TEGN

● I regular **a**, i spesial **ā** – Munthe tegnet begge to. Alle bokstaver som bygger på a finnes i to varianter (f.eks. ä og å).

● I regular **d**, i spesial **ð** – den lavere kan brukes for å oppnå et roligere satsbilde. Også viktig ved kollisjon med andre tegn, særlig i «ld».

● I regular-fonten **f**, i spesial **f̄** – som gjør teksten mer elegant.

● I regular **g**, i spesial **g** og **g̃** (ú) – den andre er min, den tredje er den typiske g i Draumkvæde.

● I regular **h**, i spesial **h̄** (k) – som er den vanligste i Draumkvæde.

● I regular **j**, i spesial **j̄** (e), **j̄** (ö) og **j̄** (ö). Klingspor laget bare den andre, de tre siste er mine.

● I regular **s**, i spesial **ſ** (skift-alt-n) – «lang s» ble tidligere brukt etter bestemte regler.

● I regular **ø**, i spesial **ø̄** – som gjør satsbildet mindre urolig.

● I regular **A**, i spesial også **À** (l), **Ā** (&), **Ä** (+), **Ā** (/), **À** (:), **Ā** (:), **Ā** (=)

Jeg har laget disse utgavene av A, fordi den skrå tverrstreken i den originale A-formen kan gjøre teksten for urolig.

● I regular **F**, i spesial også **F̄** (i) – Munthe tegnet alle.

● **H** (som Munthe tegnet for Klingspor) – men også **h̄** (h) er med i Frisianus. Denne tradisjonelle gotiske H-formen brukte Munthe i Draumkvæde.

● I spesial de ornerte versalene I og J **I** **J** I Draumkvæde brukte han den sjarmerende **I** (α) både for I og J.

● De normale **M** **M̄** – i spesial også **M̄** (alt-9, alt-8) Munthe tegnet alle.

● I regular **T** – i spesial også **T̄** (ü) – begge Munthes.

● I regular og spesial **Y** **Ȳ** – i spesial også **Ȳ** (alt-o, alt-c). Munthe tegnet bare denne siste formen. Jeg syns de er for uvanlige til normal bruk.

● I regular alinea-tegnet **¶**, i spesial **¶** og **¶** (•). De to siste er best egnet i tekst. (Alinea ble tidligere brukt for å markere avsnitt i teksten, uten å begynne på ny linje.)

Frisianus består av to fonter: spesial og regular.

Tegnsettet i **regular** er som i en normal tekstfont.

I **spesial** ligger det spesielle tegn. For disse trenger man denne oversikten for å ha full oversikt, og for å se hvordan man kan hente tegnene fram.

I parentes angis tastekombinasjonen for å få fram tegnet. Hvis ingenting er oppgitt, ligger tegnet på samme plass som det tegn det erstatter i regular.

NB! Alle de ornerte versalene ligger på samme plass som versalene i regular. (2000-11-20)

● I regular bindetegnet **¶**, i spesial **¶** som er en mer gammeldags og dekorativ form (og den Gutenberg brukte i sin 42-linjers bibel).

● I regular **©** **®**, i spesial **©** **®** – disse er mindre og legger seg høyere.

● I regular **1234567890**, som passer i store tekstmengder, siden de ikke er så store og dominerende.

I spesial de høyere tallene **1234567890** som passer når tall skal framtre tydeligere. De er litt lavere enn versalene (de store bokstavene).

● I regular **%** **%** **\$** **¥** **€**, i spesial **%** **%** **\$** **¥** **€** (det siste tegnet «) – tilpasset tallene i henholdsvis regular og spesial.

LIGATURER

f (alt-l [minuskel L] i regular)
ff (skift-alt-l [minuskel L] i regular)
fj (l [minuskel L] i spesial)
ll (skift-alt-4 i spesial)

ORNAMENTER O.L.

⊗ (é) **⊗** (è) **⊗** (i) **⊗** (i) **⋯** (ö) **⋯** (ÿ)

~ (ö) **~** (ó) **¶** (skift-alt-6) **J** (alt-q)

De seks første er alle hentet fra Munthes dekor i Draumkvæde. De neste to er hentet fra Munthes «Norske folkeviser». De to alinea-tegnene er mine.

SAMISKE OG NORRØNE TEGN

ŋ (n) **Ŋ** (è) **Ŋ** (è) **ƒ** (skift-alt-m) **T̄** (ü) **T̄** (ü)

ð (p) **ð** (alt-2) **Ð** (o) **Ð** (alt-v) **č** (c) **Č** (i) **Č** (b) **š** (t)

Š (s) **Š** (skift-alt-8) **ž** (z) **Ž** (y) **Ž** (m) **ÿ** (v) **ÿ** (u)

Ÿ (skift-alt-9) **þ** (x) **þ** (w) **þ** (ñ) **ø** (skift-alt-7) **ø** (alt-n)